q cōtīk: ⁊ ad ꝗ pertinet supstitio q̄rūdā obſ
natōum. Et ꝗ tria tangit Aug⁹ in.2.ō doctri
na xpiana dicēs supstitiosū eē qcqd institu
tū ē ab hoīb⁹ ad faciēda ⁊ colēda idola perti
nēs. ⁊ hoc ptinet ad pmū. ⁊ postea subdit:
vl ad ꝛsultatōes ⁊ pacta quedā significatio
nū cū ōmonib⁹ placita atq; federata: qō pti
net ad scōm. ⁊ postea pauca subdit: ad ꝗ ge
nus ptinēt oēs ligature ⁊ cetera h⁹i: qō p
tinet ad tertiū. ¶ Ad pmū q̄ dō q; sic Dio⁹
dicit. 4. c. de diui. no. bonū ōtingit ex vna ⁊
integra cā: malū aūt ex singularib⁹ defectib⁹:
⁊ iō vni vtuti pla vitia opponūt: vt s hitum
ē. xbum aūt phi vitatē hēt in oppositis in q
bus ē eadē rō multiplicatōis. ¶ Ad scōm di
cēdū q; dīnatōes ⁊ obſuatōes alique ptinēt
ad supstitōem inq̄tum depēdēt ex aliqbus
opatōibus demonū. ⁊ sic ptinēt ad quedaz
pacta cū eis inita. ¶ Ad tertium dō q; sil
ta religio ibi dr̄ qñ traditōi humane nomen
religionis applicat put in glo. segtur. Unde
ista silata religio nihil ē aliud q̄ cult⁹ deo ve
ro exhibit⁹ mō indebito: sicut si aliqs tpe gre
vellet colere deū ſz veteris legis ritū. ⁊ de ꝗ
ad lr̄am logtur glo.

Unde ꝛsidē

rādū ē de spēb⁹ supstitōis. ⁊
p̄ de supstitōe indebiti cult⁹
veri dei. 2° de supstitione
idolatrie. 3° de supstitōe
diuinatōum. 4° de supstitōe obseruatōuz.

Circa pmū querūtur duo. p̄ vtz ī cultu xi
dei possit eē aliqd pnitiosū. 2° vtruz possit
ibi esse aliqd supfluū.

Ad primum sic pro

cedit. Uidet q; in cultu veri dei nō possit es
se aliqd pnitiosū. Dr̄. n. Jobel. 2° Omis qcūq;
inuocauerit nomē dñi saluus erit: ſz qcunq;
colit deū q̄cunq; mō: inuocat nomē eius. ḡ
omis cult⁹ di ꝛfert ad salutē. nullus ḡ ē pnitio
sus. ¶ P. Idē ōs est q colit a iustis q̄cunq;
mundi etate. sed añ legē datā iusti absq; pec
cato mortali colebant deū q̄lit̄cunq; eis pla
cebat: vñ ⁊ Jacob ppo voto se obligauit ad
spālem cultū: vt hr̄ Geñ. 28. ḡēt modo nul
lus dei cult⁹ dr̄ pnitiosus. ¶ P. Nihil pni
tiosū ī eccl'a sustinetur. sustinet aūt eccl'a di
uersos rit⁹ colendi deū. Unde Grego⁹ scribit
Auḡ episcopo anglorz ꝓponenti que sūt d ī
uerse eccl'ar consuetudines in missarū cele
bratōe. Mihi ingt placet vt siue in romāis
siue in galliar partibus seu in qualibz eccle
sia aliqd inuenisti qō plus oīpotēti deo pos
sit placere: sollicite eligas. ḡ nullus modus
colēdi deū est pnitiosus. ¶ Sz ō ē qō Aug⁹
dicit ī epl'a ad Hiero. ⁊ hr̄ in glo. ad Gal. 2.
q; legalia obſuata p⁹ vitatē euāgely diul'ga
tā sunt mortifera. ⁊ tñ legalia ad cultū dei p
tinēt. ḡ in cultu dei pōt esse aliqd mortifer
¶ R⁹ dō q; sicut Aug⁹ dicit in li. ō mēdaciū
mēdaciū maxime pnitiosū ē: qō fit in bis q̄
ad xpianā religionē ptinēt. Est āt mēdaciū
cū aliqs exterius sīgt ōriū vitati. Sicut aūt
significat aliquid verbo: ita etiā sīgtur aliqd
facto. ⁊ in tali significatōe facti ꝛsistit exterior
religionis cult⁹. vt ex s dictl pz. ⁊ ideo si per
cultū exteriorē aliqd falsum significet: erit
cultus pnitiosus. Hoc aūt contingit duplr.
Uno qdē modo ex pte rei significate a qua
discordat significatio cultus: ſz ꝗ mō tpe no
ue legis pactis iā xpi mysterys pnitiosum ē
vti cerimonys veteris legis qbus xpi myste
ria figurabāt futura. sicut ēt pnitiosū esset si
quis nō ꝛfiteret xpm esse passum. Alio mō
pōt contingere falsitas in exteriori cultu ex
pte colentis: ⁊ ꝗ precipue in cultu cōi q per
ministros exhibet in persona totius eccl'ie.
Sicut. n. falsari⁹ esset q aliq̄ ꝓponeret ex pte
alicui⁹ q̄ nō eēnt ei cōmissa: ita vitiū falsita
tis incurrit qui ex parte eccl'ie cultū exhibet
deo ō modū dīna auctoritate ab eccl'a cōsti
tutū: ⁊ in eccl'a cōsuetū. Unde Amb⁹. dic. In
dignus ē q alr̄ aliud celebrat mysteriū q̄ qō
xps tradidit. ⁊ ppē hoc ēt glo. dicit ad Col.
.2. q; supstitio ē qñ traditōi humane religio
nis nomē applicat. ¶ Ad pmū ḡ dō q; cuz
deus sit veritas: illi inuocāt deū qui in spiri
tu ⁊ veritate eū colūt: vt dr̄ Joh. 4. ⁊ iō cul
tus ōtinēs falsitatē non ptinet ppe ad dei in
uocatōem q̄ saluat. ¶ Ad scōm dō q; ante
tps legis iusti p interiorē instinctū istruebā
tur de mō colēdi deū q̄s aly se q̄bant: post
modū vo exteriorib⁹ pceptis circa hoies
sūt instructi q̄ pterire pestifer ē. ¶ Ad ētium
dō q; dr̄ se ꝛsuetudines eccl'e in cultu dīno ī
nullo vitati repugnant. ⁊ ideo sūt seruāde: ⁊
eas pterire illicitū ē.

Ad secundum sic pro

cedit. Uīr q; in cultu dei nō possit eē aliqd

supfluū. Dr. n. Eccl. 43. Glificates deū quā tū cūq; potitis supualebit adhuc: sz cult⁹ diuinus ordinat ad deū glificādū. g̃ nihil supfluum i eo pōt eē. ¶ T. Exīor cult⁹ e pfessio q̃ dā cult⁹ interioris q̃ ōs col. ī fide spe ⁊ caritate: vt Aug⁹ dic in enchiridion. sz in fide spe ⁊ caritate nō pōt eē aliqd supfluū. g̃ neq; in cultu diuino. ¶ T. Ad dīnū cultū ptinet vt ea deo exhibeam⁹ q̃ a deo accepim⁹: sed oia nra a deo accepim⁹. g̃ si totū qcqd possum⁹ facim⁹ ad dei reuerētiā: nihil supfluū erit in dino cultu. ¶ Sz ō ē qd Aug⁹ dic in. 2. d̄ doctrina xpiana q̃ bonus verusq; xpianus ēt l̄ris sacris supstitiosa figmēta repudiat. sed p sacras l̄ras ōs colēdus ondic. g̃ ēt in cultu diuino pōt eē supstitio ex aliq̃ supfluitate. ¶ R⁰. dō q̃ aliqd dr supfluū dupl'r. Uno⁰ fm absolutā quātitatē: ⁊ fm hoc nō pōt eē aliqd supfluū in diuīo cultu: qz nihil pōt hō facere qd nō sit min⁹ eo qd deo dz. Alio⁰ pōt eē aliqd supfluū fm q̃ titatē ꝓportōis: qz. s. nō ē fini ꝓportionatū. finis aūt dīni cultus ē vt homo deo det glam ⁊ ei se subyciat mēte ⁊ corpe. ⁊ iō qcqd hō faciat qd ptinet ad dei glam: ⁊ ad h̄ q̃ mēs hois deo subyciat: ⁊ etiā corp⁹ p moderatā refrenatōem ocupiscētiaꝝ fm dei ⁊ eccle ordinatōem: ⁊ cōsuetudinē eor gbus hō ouiuit: nō ē supfluū in diuino cultu. Si aūt aliqd fit qd q̃tum ē de se nō ptinet ad dei glam: neq; ad h̄ q̃ mens hois ferat in deū: aut q̃ carnis ocupiscētie iordinate refrenēt: aut ēt si fit ꝓter dei ⁊ ecclesie institutōem: vt ō ꝓsuetudinē cōem: q̃ fm Aug. p lege hīda est: totū h̄ reputāduz ē supfluū ⁊ supstitiosū: qz in exteriorib⁹ solū ꝓfitēs ad interiorem dei cultum non pertinet. Unde Aug⁹ in li. de vera religione indu cit qd dicitur Luc. i7. Regnuz dei ītra vos est: loquit contra supstitiosos: q. s. exteriorib⁹ ꝓncipalem curam ꝓpendunt. ¶ Ad primū g̃ dō q̃ in ipsa dei glificatōe implicat q̃ id quod fit pertineat ad dei glam: per quod excludit supstitionis supfluitas. ¶ Ad secūduz dō q̃ per fidem spem ⁊ caritatez anima subycitur deo. vnde in eis non potest eē aliquid superfluum. aliud autē est de exteriorib⁹ actib⁹ qui quādoq; ad hec non pertinent. ¶ Ad tertiū dicendum q̃ ratio illa procedit de superfluo quantum ad quantitatem absolutam.

Ende ꝓsiderandū ē de idolatria. Et circa h̄ querunt q̃tuor. ꝑ vtr idolatria sit spēs supstitōis. 2⁰ vtr sit pctīn. 3⁰ vtrum sit gūissimum pctōr. 4⁰ de cā huius peccati. Utrū aūt cū idolatris sit cōicādū dictū ē s̄ cū de infidelitate agerēt.

Ad primum sic procedit. Videt q̃ idolatria non ponat recte spēs supstitōis. Sicut. n. heretici sūt ifideles ita ⁊ idolatre. sed heresis ē spēs infidelitatis: vt s̄ hītū ē. g̃ ⁊ idolatria ñ ē spēs supstitōis ¶ T. Latria ptinet ad vtutē religionis cui opponit supstitio. sz idolatria vr vniuoce dici cū ea latria q̃ ad verā religionē ptinet: sic. n. appetitus false bītudinis cū appetitu ve bītudinis vniuoce dicit: ita cult⁹ falsor deorū q̃ dr idolatria vniuoce videt dici cū cultu veri dī q̃ latria ve religiouis. g̃ idolatria nō ē spēs supstitōis. ¶ T. Illud qd nihil est nō pōt eē alicui⁹ generis spēs: sz idolatria nihil eē videt: dicit. n. apl's. i ad Cor. 8. Scim⁹ qz nihil ē idolū ī mundo. Et. ī. io. Quid g̃ dico q̃ idolis imolatū sit aliqd: aut q̃ idolu sit aliqd. q̃i dicat nō. īmolare aūt idolis ꝑpe ad idolatriā ptinet. g̃ idolatria q̃i nihil exīs nō pōt eē supstitōis spēs. ¶ T. Ad supstitionē ptinet exhibere cultū dīnū cui nō debet. sed cult⁹ dīnus sicut nō ōbet idolis: ita nec alys creaturis. Unde ad Ro. p. quidam vitupērātur de h̄ q̃ coluerūt ⁊ seruierūt potius creaturis q̃ creatori. g̃ incōuenienter huiusmōi supstitōis spēs idolatria noīat: sed ōbet potiⁿ noīari latria creature. ¶ Sed ō est qd Act. i7. dr q̃ Paulus cū Athēis expectaret: īcitabat spūs ei⁹ ī ipo videns idolatrie deditā ciuitatē. Et postea dixit. Uiri athenienses p oia q̃i supstitiosos vos iudico. g̃ idolatria ad supstitōez ptinet. ¶ R⁰. dicendū q̃ sicut s̄ dez ē: ad supstitōez ptiet excedē ōbitū modū dīni cult⁹: qd q̃ dē p̄cipue fit qn dīn⁹ cult⁹ exhibet cui nō dz exhibēri. debet aūt exhiberi soli sūmo deo. s. īcreato: vt s̄ hītū est cū de religione agerēt. ⁊ iō cuicūq; creature dīn⁹ cultus exhibeatur supstitiosū ē. h⁹i aūt cult⁹ dīnus sic creature a sēsibilib⁹ exhibebat p aliq̃ sensibilia signa. puta sacrificia: laudes ⁊ alia huiusmōi: ita ēt eo⁹ exhibebat